

Kúria
ítélete

Az ügy száma: Bfv.II.1.473/2023/13.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Boros Tibor, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: nyilvános ülés
Az ülés napja: 2024. április 18.
Az ügy tárgya: garázdaság vétsége és más bűncselekmény
Terhelt: ...
Első fok: Miskolci Járásbíróság, 3.B.2356/2022/30., ítélet, tárgyalás,
2023. szeptember 4. (jogerő: 2023. szeptember 4.)
Másodfok: -
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség
Az indítvány iránya: a terhelt terhére

Rendelkező rész

A Kúria garázdaság vétsége és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség által a terhelt terhére előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Miskolci Járásbíróság 3.B.2356/2022/30. számú ítéletét megváltoztatja:

A terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét 1 (egy) év 2 (kettő) hónapra felemeli.

Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 27.036 (huszonhétézer-harminchat) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Miskolci Járásbíróság a 2023. szeptember 4-én meghozott 3.B.2356/2022/30. számú ítéletével a terheltet 2 rendbeli garázdaság vétsége [Btk. 339. § (1) bekezdés] és testi sértés vétsége [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés] miatt – halmazati büntetésül – 1 év 2 hónap fogház fokozatú szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 1 évi próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[2] Fellebbezés hiányában az elsőfokú ítélet a kihirdetése napján, 2023. szeptember 4-én jogerőre emelkedett.

[3] **II.** 1. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség terjesztett elő 2023. november 17-én kelt felülvizsgálati indítványt a Be. 648. § a) pontja és a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont II. fordulat ba) alpontjában megjelölt okból, a terhelt terhére, a Btk. más (a minősítésen kívül eső) szabályának megsértésével történő törvénysértő büntetés kiszabása miatt.

[4] Az indítvány indokolása szerint a Btk. 34. §-a értelmében a szabadságvesztés határozott ideig vagy életfogytig tart. A Btk. 35. § (1) bekezdése szerint, ha a bíróság szabadságvesztést szab ki, annak végrehajtását fogházban, börtönben vagy fegyházban rendeli végrehajtani. A Btk. 36. §-a szerint a határozott ideig tartó szabadságvesztés legrövidebb tartama három hónap, leghosszabb tartama húsz év; bünszervezetben, különös vagy többszörös visszaesőként történő elkövetés, illetve halmazati vagy összbüntetés esetén huszonöt év.

[5] A Btk. 85. § (1) bekezdése értelmében a két évet meg nem haladó szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető, ha – különösen az elkövető személyi körülményeire figyelemmel – alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető. A Btk. 85. § (2) bekezdése szerint a próbaidő tartama – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – egy évtől öt évig terjedhet, de a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb nem lehet. A próbaidőt években, vagy években és hónapokban kell meghatározni.

[6] Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy anyagi jogszabályt sértett a járásbíróság, amikor a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb tartamban állapította meg.

[7] A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség arra tett indítványt, hogy a Kúria a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja alapján a jogerős ítéletet változtassa meg, és a szabadságvesztés büntetés végrehajtása felfüggesztése próbaidejének tartamát törvényes keretek között határozza meg, egyebekben pedig a járásbíróság ítéletét hagyja helyben.

[8] 2. A Legfőbb Ügyészség BF.1560/2023/3. számú átiratában a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség felülvizsgálati indítványát alaposnak ítélte és arra tett indítványt, hogy a Kúria a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja alapján a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot változtassa meg, a szabadságvesztés végrehajtása

felfüggesztésének próbaidejét a Btk. 85. § (2) bekezdésének megfelelően hosszabb tartamban állapítsa meg, egyebekben pedig a támadott ítéletet hatályában tartsa fenn.

[9] 3. A terhelt a terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül nyilvános ülés tartását indítványozta, ezért a Kúria a Be. 660. § (2) bekezdés a) pontja szerint a felülvizsgálati indítványt nyilvános ülésen bírálta el.

[10] A nyilvános ülésen az ügyészség az indítványt változatlan tartalommal fenntartotta. A védő az ügyészség indítványát helytállónak minősítette, a terhelt pedig nem kívánt nyilatkozni.

[11] **III.** A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa alapos.

[12] Az ügyészség jogosult a terhelt terhére felülvizsgálati indítványt előterjeszteni [Be. 651. § (1) bekezdés], amit a jogerős ügydöntő határozat közlésétől (2023. szeptember 4.) számított hat hónapon belül terjeszthet elő [Be. 652. § (3) bekezdés]. Jelen esetben az ügyészség felülvizsgálati indítványa 2023. november 21-én érkezett az elsőfokú bírósághoz, így az joghatályos.

[13] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen és a jogerős bírósági határozatban rögzített tényállás alapulvételével, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[14] A büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság – a bűncselekmény téves minősítésén túl – a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat ba) alpont].

[15] Felülvizsgálati okot valósít meg törvénysértő büntetés okából az olyan anyagi jogi szabály megsértése, amelynek alkalmazását a büntetés (intézkedés) meghatározása esetében a törvény a bíróság számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvételére miatt az egyszerűsített felülvizsgálat (Be. XCIV. Fejezet) nem ad jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem felel meg a törvénynek, mert joghátrányt ebben a formában a törvény nem tesz lehetővé [Kúria Bfv.III.1559/2018/10. (BH 2020.9.)]. A kiszabott büntetés törvényessége kérdésében tehát akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke a büntető törvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik (BH 2012.239.).

[16] A Btk. 36. §-a szerint a határozott ideig tartó szabadságvesztés legrövidebb tartama három hónap, leghosszabb tartama húsz év; bünszervezetben, különös vagy többszörös visszaesőként történő elkövetés, illetve halmazati vagy összbüntetés esetén huszonöt év. A terhelt terhére rótt 2 rendbeli garázdaság vétsége [Btk. 339. § (1) bekezdés] és testi sértés vétsége [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés] miatt – halmazati büntetésül [Btk. 81. § (1) és (3) bekezdés] – legfeljebb három év szabadságvesztés szabható ki.

[17] Az eljáró bíróság a terhelttel szemben halmazati büntetésül 1 év 2 hónap tartamú, fogház végrehajtási fokozatú szabadságvesztést szabott ki.

[18] A Btk. 85. § (1) bekezdése szerint a két évet meg nem haladó szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető, ha – különösen az elkövető személyi körülményeire figyelemmel – alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető.

[19] A (2) bekezdés szerint a próbaidő tartama – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – egy évtől öt évig terjedhet, de a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb nem lehet. A próbaidőt években, vagy években és hónapokban kell meghatározni.

[20] Jelen esetben a bíróság a szabadságvesztés végrehajtását 1 évi próbaidőre függesztette fel.

[21] Ekként megállapítható, hogy bár önmagában mind a szabadságvesztés, mind végrehajtásának felfüggesztésének próbaideje az azokra vonatkozó törvényi kereteken belülre esik, azonban a próbaidőnek a szabadságvesztés tartamánál rövidebb tartamban való meghatározása sérti a Btk. 85. § (2) bekezdés első mondatának zárófordulatában írt szabályt.

[22] E szabály a bíróságra kötelező, attól a törvény bírói mérlegelés alapján nem enged eltérést.

[23] Erre tekintettel a Miskolci Járásbíróság a terhelttel szemben a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével törvénysértő büntetést szabott ki, mivel a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét a szabadságvesztés tartamát el nem érő mértékben állapította meg.

[24] A Be. 652. § (2) bekezdés b) pontja szerint a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha az alapügyben a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése, illetve a Btk. más szabályának megsértése miatt szabott ki törvénysértő büntetést, alkalmazott törvénysértő intézkedést. Az említett törvényhely (4) bekezdése szerint a Kúria a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány esetén a megtámadott határozatot a terhelt javára is megváltoztathatja.

[25] Ezért az ügyben az anyagi jogi jogszabálysértés – elméletileg – kétféleképpen orvosolható, hiszen a terhelt terhére előterjesztett indítvány alapján a Kúriának lehetősége van a büntetés súlyosítására (BH 2017.256.), így akár a próbaidő meghosszabbítására is, de ugyanakkor a kiszabott szabadságvesztés tartamát is enyhítheti annak érdekében, hogy a próbaidő ne legyen rövidebb a szabadságvesztés büntetés tartamánál. A Kúria a szabadságvesztés büntetés rövidebb időtartamban történt meghatározására azonban nem látott okot, ugyanis a terhelt az újabb bűncselekményeket viszonylag rövid idővel a korábbi felfüggesztett szabadságvesztése próbaidejének leteltét követően követte el, és a cselekmények erőszakos jellege, azok társadalomra veszélyessége sem indokolta volna a törvénysértésnek a terhelt javára való kiküszöbölésére.

[26] A Kúria gyakorlata következetes abban, hogy a (kizárólag) büntetéskiszabás kereteinek áthágásában megnyilvánuló anyagi jogszabálysértést [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulat] akként orvosolja, hogy a büntetés adott elemét mindig a jogerős ítéletben kiszabotthoz legközelebb eső, de már törvényes mértékre növeli vagy csökkenti (Kúria Bfv.II.363/2021/4.); azaz, ha a büntetés meghaladja az Általános Részi rendelkezések figyelembevételével kiszabható törvényi felső határt, akkor arra enyhíti, ha viszont nem éri el az ugyanilyen módon törvényesen kiszabható alsó határt, akkor e minimumra súlyosítja a büntetést.

[27] Irányadó ez akkor is, ha a büntetéskiszabás során nem az adott büntetési nem alkalmazására vagy tételkereteire, hanem a végrehajtás felfüggesztése próbaidejének tartalmi kereteire vonatkozó szabály sérül.

[28] Ezért a Kúria a törvénysértést oly módon küszöbölte ki, hogy a próbaidő tartamát olyan tartamra emelte fel, ami már nem rövidebb a kiszabott szabadságvesztés tartamánál.

[29] A Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, aminek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak helyt adott és

a megtámadott határozatot a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja alapján, a fent írtak szerinti tartalommal megváltoztatta, míg egyebekben a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 664. § (1) bekezdés zárófordulata alapján rendelkezett.

[30] A Kúria elnöke a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában jelen ügytípusra öttagú tanács eljárását rendelte el.

[31] **IV.** Az ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek; felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[32] Az ugyanazon jogosult általi ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. április 18.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Boros Tibor s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró